

Warszawa, 30 marca 2026 roku

dr hab. prof. UW Radosław Kucharczyk
Instytut Romanistyki – Wydział Neofilologii
Uniwersytet Warszawski

Recenzja w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo dr Agnieszce Jasińskiej z Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

sporządzona na podstawie Art. 219 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018, poz. 1668)

1. Sylwetka Habilitantki

a. informacje ogólne

Dr Agnieszka Jasińska uzyskała tytuł zawodowy magistra w 1996 r. na kierunku filologia romańska na Akademii Pedagogicznej w Krakowie. Temat jej pracy magisterskiej („La distribution des prépositions *de* et *sur*”) wskazuje na zainteresowania językoznawcze. Rozprawa doktorska („Pożyczki romańskie w nabywaniu języka polskiego jako obcego”), obroniona w 2012 r. na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie, anonsuje już zwrot w kierunku badań językoznawczych z zakresu glottodydaktyki polonistycznej przy jednoczesnym wykorzystaniu wiedzy nabytej w czasie studiów romanistycznych. Swoją rozprawę doktorską Habilitantka poświęciła zagadnieniu, w jaki sposób galicyzmy mogą ułatwić obcokrajowcom znającym języki romańskie budowanie kompetencji komunikacyjnej w języku polskim.

Przebieg kariery zawodowej dr Agnieszki Jasińskiej jest dość zróżnicowany. Pracowała jako tłumacz oraz lektor języka francuskiego i włoskiego. Była również czynnym nauczycielem w liceum ogólnokształcącym. Od 2010 roku jest czynnym nauczycielem

języka polskiego jako obcego, co poczytuję za wartość dodaną jej działalności naukowej: dobra i praktyczna znajomość „terenu” ułatwia projektowanie badań glottodydaktycznych, które mogą być aplikatywne i realnie wpływać na zwiększenie efektywności procesu uczenia się i nauczania języków obcych. Habilitantka była lektorem języka polskiego jako obcego zarówno na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie jak i na macierzystym Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (wcześniej Uniwersytet Pedagogiczny). Od 2015 roku dr Jasińska jest zatrudniona w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej (wcześniej Uniwersytet Pedagogiczny) w Krakowie, najpierw jako asystent a następnie jako adiunkt. Prowadzi różnorodne zajęcia glottodydaktyczne na pięciu kierunkach studiów: filologia polska, kulturoznawstwo, media content & creative writing, biolingwistyka z komunikacją kliniczną oraz logopedia. Szeroki wachlarz zajęć oraz różnorodne konteksty dydaktyczne dobrze świadczą – w moim odczuciu – o kompetencjach dydaktycznych Kandydatki do stopnia doktora habilitowanego.

b. działalność naukowa

Działalność naukowa Habilitantki obejmuje trzy bloki zainteresowań: mediacja w nauczaniu języka polskiego do celów akademickich, pozytywny transfer międzyjęzykowy (w tym strategie intekomprensyjne oraz autonomia uczącego się) oraz szeroko rozumiana glottodydaktyka polonistyczna. Habilitantka jest autorką 20 opracowań, wpisujących się w wyżej wspomniane bloki tematyczne. Największa część prac dotyczy działań i strategii mediacyjnych (10), co jest w pełni zrozumiałe i pokazuje drogę badawczą dr Jasińskiej w kierunku samodzielności prowadzenia badań. W dorobku Habilitantki znajdują się dwie monografie: pierwsza, to książka poświęcona działaniom i strategiom mediacyjnym, zgłoszona jako osiągnięcie naukowe będące podstawą ubiegania się o stopień doktora habilitowanego, której ocenę zamieszczam w dalszej części recenzji. Druga monografia, o tytule „Pożyczkę romańskie w nabywaniu języka polskiego jako obcego”, jest – jak mierniam – opublikowaną wersją rozprawy doktorskiej. Publikacje Habilitantki są przede wszystkim publikacjami w języku polskim, wydanymi w Polsce, co nie jest pożądane w kontekście procesu internacjonalizacji swoich badań, ale też i

zrozumiałe biorąc pod uwagę tematykę badań wpisującą się w glottodydaktykę polonistyczną. Dorobek Habilitantki nie jest imponujący w zakresie ilościowym, ale – moim zdaniem – wystarczający, aby ubiegać się o stopień doktora habilitowanego. Habilitantka brała udział w 18. konferencjach krajowych i zagranicznych. Była promotorem ponad 60. prac licencjackich oraz kilku prac magisterskich. Była również promotorem pomocniczym w postępowaniu o nadanie stopnia doktora. Warto również dodać, że dr Agnieszka Jasińska jest sekretarzem naukowym czasopisma naukowego *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Didacticam Litterarum Polonarum et Linguae Polonae Pertinentia*. Była także redaktorem prowadzącym dwóch numerów tego czasopisma.

c. działalność organizacyjna i popularyzatorska

Działalność organizacyjna i popularyzatorska dr Agnieszki Jasińskiej jest imponująca. Habilitantka jest dyrektorem Centrum Nauczania Języka Polskiego jako Obcego przy Instytucie Filologii Polskiej UKEN w Krakowie, gdzie wcześniej koordynowała organizację kursów języka polskiego jako obcego. Habilitantka prowadzi także stronę internetową i media społecznościowe tej jednostki. Jest także koordynatorem warsztatów metodycznych dla nauczycieli z zagranicy finansowanych przez Urząd Marszałkowski w Krakowie oraz Małopolską Szkołę Gościnności w Myślenicach. Pracowała jako członek Zespołu ds. Oferty Programowej Instytutu Filologii Polskiej UKEN, była również (przez cztery lata) członkiem zespołu ewaluacyjnego w programie Promocja Języka Polskiego przy Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA). Jest pomysłodawczynią a jednocześnie administratorką strony internetowej „Polski i kropka”, gdzie popularyzuje wiedzę o współczesnej glottodydaktyce polonistycznej. Warto też podkreślić, że dr Agnieszka Jasińska jest autorką (lub współautorką) 13. pozycji do nauki języka polskiego jako obcego, w tym 2. części podręcznika *Hurra!!! Po Polsku*, który jest dość popularnym i rozpoznawalnym podręcznikiem na polskim rynku wydawniczym. Recenzowała również podręczniki do nauki języka polskiego do celów specjalistycznych, które ukazały się nakładem Wydawnictwa Politechniki Krakowskiej. Habilitantka aktywnie włącza się w działania popularyzujące wiedzę na temat pracy z dziećmi i młodzieżą uchodźczą,

zwłaszcza po wybuchu wojny w Ukrainie: udział w forum „Współczesne międzykulturowe wyzwania polskiego systemu oświaty” zorganizowanym przez Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, udział w programie „Profesorowie wizytujący” na Uniwersytecie im. Iwana Franki w Żytomierzu, szkolenie dla nauczycieli języka polskiego dzieci z doświadczeniem migracji organizowane przez Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach, udział w Międzynarodowym Forum Eksperckim „Polska – Ukraina – Niemcy”. Jako członek Związku Nauczycieli Języka Polskiego w Niemczech, Habilitantka prowadzi warsztaty i szkolenia dla nauczycieli języka polskiego pracujących w Niemczech. Współtworzy także czasopismo *Polski w Niemczech / Polnisch in Deutschland*.

d. współpraca z ośrodkami innymi niż jednostka macierzysta Habilitantki

Habilitantka odbyła dwa staże naukowe, jeden krajowy i jeden zagraniczny. Staż krajowy zrealizowała w Instytucie Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie. W czasie stażu zapoznała się ze specyfiką pracy z dziećmi i młodzieżą o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Pokłosiem stażu jest artykuł „Działania mediacyjne w środowisku edukacyjnym – ujęcie glottodydaktyczne”, który uzyskał pozytywne recenzje i został przyjęty do druku. Staż zagraniczny został zrealizowany na Uniwersytecie Ostrawskim w Republice Czeskiej. Efektem stażu jest nawiązanie kontaktów z badaczami zajmującymi się tematyką dwu-/wielojęzyczności na Zaolziu. Habilitantka brała udział w międzynarodowych projektach, które implikują współpracę z ośrodkami innymi niż jednostka macierzysta Habilitantki: projekty realizowane we współpracy z Centrum Pedagogicznym w Czeskim Cieszynie (Czechy) (2023: *Essa Polski!*, 2024: *Rel Polski!*, 2025: *Sigma Polski*) oraz projekt „Humanistyka w działaniu” realizowany ze szkołą polską im I. Paderewskiego w Bazylei (Szwajcaria). Z wyżej wspomnianą szkołą, Habilitantka współpracuje również jako kierownik praktyk studenckich.

2. Ocena głównego osiągnięcia naukowego

a. zarys tematyczny monografii

Zgodnie z wnioskiem z dn. 11 listopada 2025 r., osiągnięciem naukowym będącym podstawą o ubieganie się o nadanie stopnia doktora habilitowanego jest monografia pt. *Działania i strategie mediacyjne w nauczaniu języka polskiego w środowisku akademickim*, wydana w 2025 r. nakładem Wydawnictwa Naukowego UKEN w Krakowie. Książka porusza bardzo aktualny – dla dydaktyki języków obcych – temat, jakim są działania mediacyjne w kontekście glottodydaktycznym. Niewątpliwą wartością pracy jest fakt, że swoje rozważania autorka sytuuje w odniesieniu do procesu uczenia się i nauczania języka polskiego jako obcego w polskim szkolnictwie wyższym. Glottodydaktyka polonistyczna jest relatywnie młodą dziedziną, a więc każde prowadzone – zgodnie z przyjętymi regułami metodologicznymi – badanie jest cennym wkładem w rozwój dyscypliny. Co więcej, miejsce zajmowane przez język polski jako obcy na polskich uczelniach zostało zredefiniowane po wybuchu wojny w Ukrainie (2022 r.), a więc każde badanie o charakterze aplikatywnym jest cennym wkładem w rozwój praktyki dydaktycznej w tym obszarze. Doceniam zatem takie sformułowanie problemu badawczego w kontekście badań glottodydaktycznych, które – w moim odczuciu – powinny pozostawać w ścisłym związku z kontekstem społecznym, w którym proces kształcenia językowego ma miejsce. Jak podkreśla Habilitantka we wstępie do książki (str. 11) „[c]elem niniejszej pracy jest było przedstawienie wybranych aspektów nauczania i uczenia się języka polskiego jako obcego w środowisku akademickim. Dotyczą one szeroko pojętych działań i strategii mediacyjnych w nabywaniu języka przez kandydatów na studia w Polsce i studentów zagranicznych uczących się na polskich uczelniach.”. Wspomniane cele znajdują odzwierciedlenie w strukturze pracy.

b. struktura monografii

Monografia dr Agnieszki Jasińskiej liczy 205 stron składa się z 5 rozdziałów:

- rozdział 1. Działania i strategie mediacyjne
- rozdział 2. Mediacja w nauczaniu języka polskiego jako obcego do celów akademickich
- rozdział 3. Prezentacja badań własnych
- rozdział 4. Interpretacja wyników badań

- rozdział 5. Propozycje dydaktyczne dotyczące włączania działań i strategii mediacyjnych do kursu języka polskiego do celów akademickich

Wyżej wymienione rozdziały umożliwiają wyodrębnienie dwóch części opracowania: części teoretycznej oraz części o charakterze empiryczno-aplikatywnym.

Książka zawiera także wstęp, wprowadzenie, podsumowanie, aneks (narzędzia użyte w badaniu), spis tabel, wykresów i rycin a także bibliografię. Na bibliografię składają się głównie polskie i anglojęzyczne pozycje. Są one aktualne, właściwie dobrane zarówno pod względem ilościowym jak i jakościowym.

W dalszej części recenzji dokonam oceny monografii odnosząc się do jej dwóch części: teoretycznej oraz empiryczno-aplikatywnej.

c. część teoretyczna monografii

Na część teoretyczną książki składają się jej dwa pierwsze rozdziały. W rozdziale 1. Habilitantka podejmuje próbę zdefiniowania pojęcia „mediacja” w odniesieniu do procesu kształcenia językowego. W tym celu prezentuje definicje zaczerpnięte z różnych obszarów badawczych (prawo, pedagogika, psychologia). Zabieg ten uważam za trafny, ponieważ wskazuje na interdyscyplinarny charakter pojęcia. Wskazuje również na fakt, że definicja podejścia działaniowego zaproponowana przez twórców Europejskiego Systemu Opisu Językowego (dalej: ESOKJ) implikuje konieczność zwrócenia uwagi na działania mediacyjne jako jeden z kluczowych – dla komunikacji interpersonalnej – elementów. W dalszej części rozdziału Autorka dokonuje przeglądu kluczowych dla glottodydaktyki dokumentów, które wytyczają główne osie współczesnej polityki językowej: ESOKJ (2003¹) oraz tom uzupełniający ESOKJ (2020) (dalej ESOKJ TU). Odwołuje się również do dwóch opracowań istotnych dla zdefiniowania działań mediacyjnych w kontekście: *Education, Mobility, Otherness. The Mediation Functions of Schools* (autorstwa Coste i Cavalli, 2015) oraz *Developing Illustrative Descriptors of Aspects of Mediation for the CEFR* (autorstwa North'a i Piccardo, 2016). Habilitantka dość krótko opisuje mediację w odniesieniu do ESOKJ. Słusznie zwraca uwagę, że jest to działanie potraktowane dość marginalnie przez

¹ W swojej pracy Habilitantka odwołuje się do tłumaczenia dokumentu na język polski z 2003 r. (a nie jego wersji angielskiej lub francuskiej z 2001), co jest zabiegiem trafnym ze względu na język pracy oraz polskojęzyczny obszar prowadzonych badań.

twórców dokumentu. Brakuje mi jednak definicji pojęcia, z którą ewentualnie mogłaby wejść w polemikę. Mogłoby to być dobrym wprowadzeniem do opisu prac Coste i Cavalli oraz North'a i Piccardo, którzy zwracają uwagę na aspekty mediacji nie uwzględnione w ESOKJ. O ile z uznaniem odnoszę się do zwrócenia uwagi na fakt, że deskryptory dotyczące przetwarzania tekstu notowania mogą implikować konieczność podjęcia działań mediacyjnych, o tyle nie rozumiem celowości podawania w formie tabelarycznej deskryptorów dotyczących czytania ze zrozumieniem. Brakuje mi również komentarza dotyczącego przedstawionych tabel, któremu towarzyszyłaby pogłębiona refleksja związana z przedmiotem lub kontekstem badań opisanych w dalszej części książki. Dalsze strony (ok. 30!) to tak naprawdę tabelaryczne przedstawienie wskaźników biegłości dla wybranych (przy bliżej nieokreślonym kluczu) działań i strategii mediacyjnych zaproponowanych przez twórców ESOKJ TU. Niewątpliwie przedstawienie tłumaczenia zapisów ESOKJ TU – który do dnia dzisiejszego nie doczekał się tłumaczenia na język polski – może być przydatne np. dla projektowania zadań mediacyjnych lub programów kursów językowych, ale nie widzę zasadności zamieszczania ich w monografii poddanej ocenie. Owszem, gdyby Autorka weszła w polemikę z propozycjami ESOKJ TU, uzupełniła je o kontekst nauczania języka polskiego jako obcego dla celów akademickich, niewątpliwie ten passus książki mógłby zyskać w moich oczach. Niemniej jednak, takie linearne i bezpośrednie przedstawienie zapisów z ESOKJ TU budzi moje wątpliwości, zwłaszcza, że Autorka nie podejmuje nawet próby zdefiniowania działań mediacyjnych, chociażby w syntetycznej formie zapisów zaproponowanych przez twórców ESOKJ TU. W rozdziale 2. monografii dr Jasińska stara się określić (a przynajmniej tak wynika z tytułu rozdziału) miejsce, jakie zajmują językowe działania mediacyjne w procesie uczenia się i nauczania języka polskiego jako obcego w kontekście akademickim. Bardzo dobrze definiuje czym jest język obcy do celów akademickich, słusznie stwierdzając, że nie może być on utożsamiany ze stylem naukowym, który – jak możemy przeczytać na str. 59 monografii - „ma charakter opisowy i odnosi się do odbiorcy rodzimego”. Język obcy dla celów akademickich jest – zdaniem Habilitantki – związany z silną formalizacją kodu informacyjnego (np. cytaty, przypisy, etc.) a także z elementami socjokulturowymi związanymi z kontekstem studiów wyższych w kraju docelowym. Swoje rozważania Habilitantka osadza w bardzo dobrze przeprowadzonej syntezie badań, co postrzegam

jako wartość dodaną pracy, zwłaszcza, że pojęcie języka polskiego do celów akademickich jest pojęciem relatywnie nowym w glottodydaktyce polonistycznej. Dr Jasińska dużo miejsca poświęca podejściu gatunkowemu jako jednemu z wyznaczników języka do celów akademickich, co – w moim odczuciu – jest zabiegiem trafnym, zwłaszcza w kontekście refleksji nad działaniami mediacyjnymi stanowiącymi główny temat pracy, gdzie gatunki tekstowe i dyskursywne mogą być dość łatwo transferowalne pomiędzy językami. Habilitantka bardzo dobrze analizuje badania dotyczące gatunków wykorzystywanych w nauczaniu języka do celów akademickich, umiejętnie przedstawiając wyniki badań oraz wchodząc w dyskusję z badaczami, których nazwiska już na stałe wpisały się w dydaktykę języków specjalistycznych. Nieco więcej wątpliwości nasuwa mi się po lekturze części książki, w której Habilitantka stara się wykazać związek pomiędzy podejściem gatunkowym a działaniami i strategiami mediacyjnymi. Owszem, dr Jasińska podkreśla na str. 68, że „[t]worzenie i przetwarzanie tekstu, analiza krytyczna, twórcze interpretowanie, transfer pomiędzy gatunkami to działania mediacyjne będące w istocie przetwarzaniem poszczególnych gatunków”. Habilitantka również słusznie podkreśla, że i mediacja pojęć może znaleźć zastosowanie w podejściu gatunkowym. Niemniej jednak ciąg dalszy tej części książki pozostaje dla mnie dość niejasny, co być może wynika z braku konceptualizacji pojęcia mediacji w rozdziale 1. Nie bardzo rozumiem czemu służy *passus* poświęcony mediacji pedagogicznej (str. 71 – 72) jak również fragment dotyczący strategii mediacyjnych w pracy studenta (str. 72 – 73). Zgadzam się, że informacje w nich zawarte dotyczą działań mediacyjnych, ale w bardzo szerokim tego słowa znaczeniu i nie widzę bezpośredniego związku z treściami omówionymi wcześniej.

d. część empiryczno-aplikatywna monografii

Część empiryczno-aplikatywna monografii dr Agnieszki Jasińskiej składa się z 3. rozdziałów (rozdziały 3 – 5). W rozdziale 3. Habilitantka przedstawia wyniki badania własnego, którego problematykę określa w następujący sposób (str. 75 książki): „Problematyka niniejszego badania dotyczy celów, trudności i potrzeb związanych z przygotowaniem językowym – w ramach języka do celów akademickich – cudzoziemskich kandydatów na studia w Polsce oraz ich umiejętności stosowania strategii i działań

mediacyjnych, które mogą mieć wpływ na sukces edukacyjny uczących się języka polskiego jako obcego.”. Habilitantka właściwie określa cele badania oraz poprawnie formułuje pytania i hipotezy badawcze. Bardzo szczegółowo opisuje grupę badawczą ($N_1 = 75^2$, $N_2 = 10$), na która składali się studenci pięciu polskich uczelni wyższych: Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Politechniki Krakowskiej, Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz Uniwersytetu w Siedlcach. Doceniam tak zróżnicowaną próbę badawczą, ponieważ pozwala ona zaobserwować badane zjawisko w różnych, komplementarnych, kontekstach glottodydaktycznych, co jest wartością dodaną badań aplikatywnych. Nie rozumiem jednak, dlaczego z 82. uczestników badania do badania właściwego zakwalifikowano tylko 75. studentów. Warto byłoby podać powody odrzucenia 7. osób, wtedy zastosowany protokół badawczy byłby bardziej klarowny. Habilitantka opisuje również zastosowaną metodologię badawczą, w której wykorzystwała następujące narzędzia badawcze: kwestionariusz ankiety, zadania testowe oraz kwestionariusze wywiadu. Z uznaniem odnoszę się do zastosowanej w badaniu triangulacji danych: wpływa ona niewątpliwie pozytywnie na rzetelność opracowania wyników i pozwala szerzej spojrzeć na problem badawczy. W tym samym rozdziale Habilitantka dokonuje analizy zebranych danych. Bardzo dużo miejsca poświęca profilowi osób poddanych badaniu, który określa na podstawie wyników ankiety. W tej części pracy znajdują się informacje dotyczące narodowości, deklarowanego języka ojczystego, znajomości języków obcych, kierunków studiów, powodów podjęcia nauki języka polskiego, uczestnictwa w intensywnych kursach przygotowawczych z języka polskiego, nauki języka polskiego dla celów akademickich, celów i potrzeb dotyczących nauki języka polskiego, problemów napotykanie w nauce języka polskiego, strategii stosowane w przetwarzaniu tekstu, doświadczeń międzykulturowych, etc. Zebrane dane są imponujące ze względu na fakt, że pozwalają bardzo silnie skontekstualizować przeprowadzone badania. Niemniej jednak zastanawiam się, czy mnogość dostarczonych danych nie oddala czytelnika od sedna prowadzonego przez Habilitantkę badania, którego celem było – jak rozumiem – podejmowanie działań i stosowanie strategii mediacyjnych przez studentów. W dalszej części rozdziału dr Jasińska

² Przez N_1 należy rozumieć studentów, którzy wypełnili kwestionariusz ankiety i wykonali zadania, zaś przez N_2 osoby, które – oprócz wypełnienia ankiet i wykonania zdań – wzięły udział w wywiadzie pogłębionym.

przedstawia zadania, które wykonali studenci poddani badaniu, jak również kryteria ich oceny oraz dokonuje korelacji pomiędzy wynikami zadań a następującymi czynnikami zewnętrznymi (zmiennymi niezależnymi): udział w intensywnym kursie przygotowawczym do studiów w Polsce, udział w kursie języka polskiego do celów akademickich, deklarowane cele i potrzeby związane z nauką języka polskiego, stosowany typ strategii mediacyjnej oraz liczba stosowanych strategii. Kolejne strony rozdziału to prezentacja dokonanej analizy statystycznej zebranych danych. Pozyskane dane są niewątpliwie cenne i potrzebne, ale ich sposób prezentacji jest dość hermetyczny, zwłaszcza w odniesieniu do wcześniejszych części książki. Być może lepszym rozwiązaniem byłoby ich krótkie skomentowanie, a tabele z danymi liczbowymi i wykresami mogłyby się znaleźć w aneksie do książki. Ostatnią częścią rozdziału jest przedstawienie danych zebranych w czasie wywiadów pogłębionych. W wywiadach wzięło udział 10 osób wybranych zgodnie z kryterium dostępności. Habilitantka krótko (trafna decyzja!) opisuje ich profil, a następnie przedstawia zebrane dane w podziale na następujące kategorie: najtrudniejsze elementy w nauce języka polskiego, strategię rozumienia tekstu, strategię rozumienia ze słuchu oraz najtrudniejsze i najpotrzebniejsze zadania testowe. Habilitantka prezentuje również inne dane zebrane w czasie wywiadów w części rozdziału zatytułowanej „Pozostałe informacje uzyskane po przeprowadzeniu wywiadów pogłębionych”. Analiza danych została przeprowadzona w sposób ilościowy a same dane zostały zaprezentowane w tabelach (dodam na marginesie, że przy tak małej liczbie próbie badawczej ($N_2=10$), podawanie wyników procentowych – moim zdaniem – jest niepotrzebne). Przyznam szczerze, że ten fragment książki budzi moje wątpliwości. Moje zastrzeżenie dotyczy przede wszystkim faktu, że strategie mediacyjne (będące w centrum prowadzonego badania) nie zostały wyodrębnione jako oddzielna kategoria analizy: wzmianki o nich pojawiają się w części „Pozostałe dane...”. Nie jest dla mnie zatem jasne, dlaczego tyle uwagi Habilitantka poświęca pozostałym – wymienionym wcześniej – aspektom, skoro ich związek z działaniami i strategiami mediacyjnymi nie został wyeksponowany. Moje zastrzeżenie budzi również fakt, że Habilitantka nie pokusiła się o analizę jakościową danych, bo to przecież wywiady umożliwiają głębszą analizę danych zebranych pośrednio za pomocą kwestionariusza ankiety czy zadań testowych. W moim odczuciu takie retro- i introspekcyjne spojrzenie na wykonane

zadania byłyby pożądane i mogłyby dostarczyć ciekawych i istotnych – z punktu widzenia problematyki badania – danych. Rozdział 4. to interpretacja wyników przedstawionych w poprzednim rozdziale książki, który rozpoczyna bardzo dobrze napisany wstęp przypominający założenia badania własnego Habilitantki. Dr Jasińska analizuje dane w trzech kategoriach związanych z zastosowanymi technikami badawczymi: ankieta, zadania mediacyjne oraz wywiady. Dokonując analizy, Habilitantka odwołuje się do sformułowanych wcześniej hipotez badawczych, co jest właściwą procedurą badawczą. Rozdział jest dość krótki, co w samo sobie nie jest zarzutem, ale uderza mnie dysproporcja ilościowa pomiędzy przedstawionymi danymi a ich interpretacją. Zastanawiam się również, czy nie byłoby bardziej zasadne dokonać sproblematyzowanej analizy danych (np. według konkretnych obszarów tematycznych) zamiast interpretować dane niejako osobno, w odniesieniu do zastosowanych narzędzi. Mój niedosyt budzi również fakt (podobnie jak w czasie lektury rozdziału 3.), że działania i strategie mediacyjne nie są wystarczająco wyeksponowane w czasie interpretacji danych i w dużej mierze przesłania je analiza profilu (w szerokim tego słowa znaczeniu) respondentów.

W ostatnim rozdziale książki Habilitantka podaje konkretne przykłady włączania działań i strategii mediacyjnych do zajęć z języka polskiego do celów akademickich. Przed podaniem konkretnych przykładów dr Jasińska wskazuje, w oparciu o jakie dokumenty owe programy powinny być tworzone (ESOKJ i ESOKJ TU, ramowe programy nauczania języka polskiego jako obcego). Podaje również program modelowy program nauczania języka polskiego do celów akademickich autorstwa G. Zarzyckiej. Wskazuje również na katalog gatunków akademickich i katalog działań mediacyjnych przewidzianych dla środowiska akademickiego, które winny się znaleźć w takim programie. Podaje również przykłady narzędzi ewaluacyjnych. Z dużym uznaniem odnoszę się do tej części książki: jej lektura pozwala stwierdzić, że dr Jasińska jest nauczycielem świadomym obowiązujących standardów nauczania i umiejącym je przełożyć na praktykę dydaktyczną. Dowodem na to są przykłady zadań mediacyjnych kończących ten rozdział książki: są one rzetelnie opracowane, aktualne i rzeczywiście rozwijające sprawności mediacyjne potrzebne w kontekście akademickim.

e. *podsumowanie*

Podsumowując ocenę monografii pt. *Działania i strategie mediacyjne w nauczaniu języka polskiego w środowisku akademickim* stwierdzam, że porusza ona ważne i aktualne dla współczesnej glottodydaktyki zagadnienie jakim są działania i strategie mediacyjnej. Do mocnych stron książki należą:

- osadzenie pojęcia mediacja w kontekście procesu uczenia się i nauczania języka obcego do celów akademickich;
- bardzo rzetelne zdefiniowanie pojęcia „język obcy do celów akademickich”;
- przeprowadzenie badania wśród uczących się języka polskiego jako obcego, co wzmacnia status glottodydaktyki polonistycznej jako dyscypliny naukowej.

Równocześnie warto wskazać na pewne aspekty pracy, które mogłyby zostać poddane szerszej dyskusji:

- zdefiniowanie i zoperacjonalizowanie pojęć: mediacja i strategie mediacyjne na potrzeby badania własnego;
- większe skupienie się – w analizie zebranych danych – na działaniach i strategiach mediacyjnych stosowanych przez badanych studentów;
- dokonanie analizy zebranych danych w ujęciu problemowym a nie w ujęciu odpowiadającym poszczególnym etapom projektu badawczego.

Tak sformułowane uwagi krytyczne nie dyskredytują pracy Habilitantki, ale mają – w moim zamierzeniu – na celu dostarczyć konstruktywnych wskazówek w przyszłej pracy badawczej kandydatki do stopnia doktora habilitowanego w zakresie nauk humanistycznych.

3. Wniosek końcowy

Analiza dokumentów oraz ocena monografii pt. *Działania i strategie mediacyjne w nauczaniu języka polskiego w środowisku akademickim* pozwala mi stwierdzić, że dr Agnieszka Jasińska spełnia wszystkie warunki, aby otrzymać stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo:

- posiada stopień doktora nadany przez Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie w roku 2012;

- wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni;
- monografia wskazane jako główne osiągnięcie naukowe spełnia wymogi formalne (wpisanie do wykazu MEiN: pozycja nr 553 na liście w Komunikacie Ministerstwa Edukacji i Nauki z dn. 22 lipca 2021 r., unikatowy identyfikator wydawnictwa: 60600), jest również znaczącym wkładem w rozwój glottodydaktyki.

Konkludując, stwierdzam, że dr Agnieszka Jasińska spełnia kryteria przewidziane ustawowo w procesie postępowania habilitacyjnego, a moja ocena jej osiągnięcia naukowego jest pozytywna.

Radosław Muchowski